

LIFE Programme 2006

LIFE06 TCY/TR/000292 HaWaMan

Betül DOĐRU

Tehlikeli Atıklar Şube Müdürü

Çevre Mühendisi

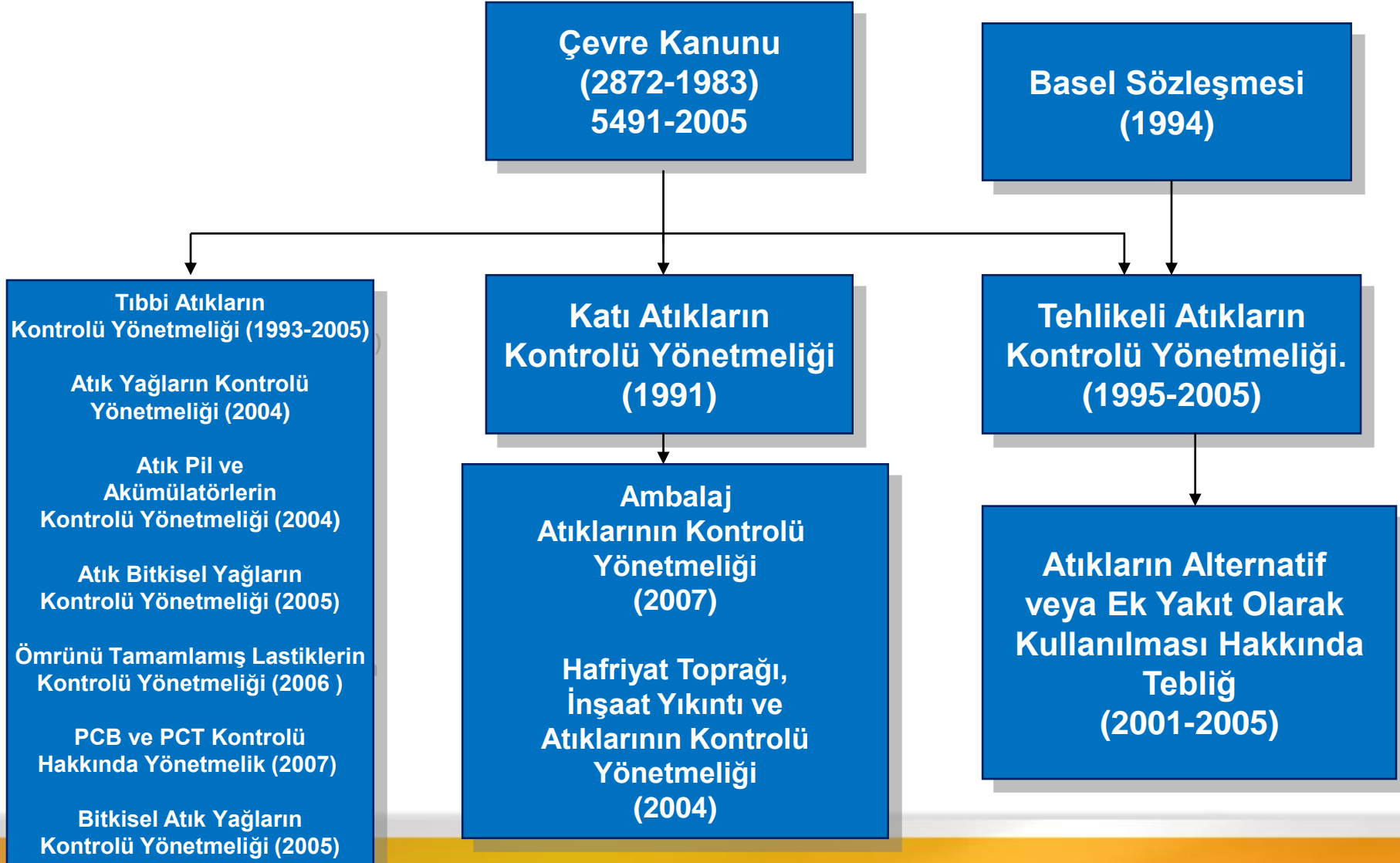
İçerik

- Katı Atık Mevzuatı
- Hedeflenen Politika
- Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği
- Mevcut Durum
- Bölgesel Planlama
- Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS)

Katı Atık Mevzuatı

Hedeflenen Politika

- Atıkların kaynağında azaltılması,
- Kaçınılmaz olarak ortaya çıkan atıkların öncelikle geri kazanılması,
- Yeniden kullanılması, geri dönüşümü
- Atıkların nihai bertaraf edilmesinin sağlanması

TEHLİKELİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ'NİN AB DİREKTİFLERİ İLE UYUMU

AB Direktifi	Direktifin İlgili Bölümü	Karşılık Gelen Yönetmelik
75/442/EEC Çerçeve Atık Direktifi	Genel Hükümler (Madde 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16 ve Ek I & II)	TAKY
2000/532/EC Avrupa Atık Kataloğu	Yıldız ile işaretli olan atıklar ve kullanım kısmı	TAKY Ek 6, 7
91/689/EC Tehlikeli Atık Direktifi	Tüm Hükümleri	TAKY
99/31/EC Düzenli Depolama Direktifi	Tehlikeli atıkların düzenli depolanmasına ilişkin teknik şartlar (atık kabul, altyapı vb)	TAKY Bölüm 7 EK 11
2000/76/EC Yakma Direktifi	Tehlikeli atıkların yakılmasına ilişkin teknik şartlar (Emisyon Limit Değerleri)	TAKY Madde 20, 21 Ek 16, 17
93/259/EC Atıkların Taşınımına İlişkin Direktif	Sınır ötesi taşınımına ilişkin hükümler (transit, ithalat, ihracat)	TAKY Bölüm 8 Ek 9, 10

AB UYUM SÜRECİ

Direktif	Yürürlüğe giriş
75/442/EEC sayılı Atık Çerçeve Direktifi	Taslak
2000/532 sayılı Avrupa Atık Kataloğuna İlişkin Komisyon Kararı	Taslak
91/689/EEC sayılı Tehlikeli Atıklara İlişkin Direktif	14.03.2005
94/62/EC sayılı Ambalajlama ve Ambalaj Atıklarına İlişkin Direktif	30.07.2004
2000/76/EC sayılı Atıkların Yakılmasına İlişkin Direktif	Taslak
99/31/EC sayılı Atıkların Düzenli Depolanmasına İlişkin Direktif	Taslak
75/439/EEC ve 87/101/EEC sayılı Atık Yağlara İlişkin Direktif	21.01.2004
96/59/EC sayılı PCB ve PCT Atıklarına İlişkin Direktif	27.12.2007
93/86/EC ve 98/101/EC ve 91/157/EEC sayılı Piller ve Akümülatörlere İlişkin Direktifler	31.08.2004
259/93/EEC sayılı Atıkların Taşınımına İlişkin Direktif	Taslak
2000/53/EC sayılı Hurda Taşıtlara İlişkin Direktif	Taslak

Amaç:

Tehlikeli atıkların üretiminden nihai bertaraf edilmesine kadar çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanması

Kapsam:

Tehlikeli atıkların toplanması, tesis içinde geçici depolanması, ara depolanması, taşınması, geri kazanılması, nihai bertarafı ile ithalat ve ihracatına ilişkin yasak sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri yapılacak denetimleri, tabi olunacak hukuki teknik sorumluluklar

GÖREV YETKİ VE SORUMLULUKLAR

- Bakanlığın Görev ve Yetkileri
(Ulusal ve Bölgesel Yönetim Planları Hazırlamak)
- Mülkü Amirlerce Alınacak Tedbirler
- Mahalli İdarelerce Alınacak Tedbirler
- Atık Üreticisinin Yükümlülükleri
(Atık Beyan Formu, Tesis İçi Atık Yönetim Planı, Taşıma Formu)
- Bertaraf Edenin Yükümlülükleri
(Atık Beyan Formu, Kütle-balans, Atık Yönetim Planı, Taşıma Formu)

Madde 9

Üreticinin Sorumlulukları (1):

- Atık üretimini en az düzeye indirecek tedbirleri almak,
- Üretilen atık tür ve miktarına ilişkin atık beyan formunu her yıl doldurarak Bakanlığa göndermek,
- Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak en aza düşürecek şekilde atık yönetimini sağlamakla, üç yıllık atık yönetim planını bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlayarak valilikten onay almakla,
- Atıklarını bu yönetmelikteki esaslara uygun olarak kendi imkanları ile veya kurulmuş lisanslı atık bertaraf tesislerinde gerekli harcamaları karşılayarak bertaraf etmek, ve bertaraf işleminin tamamlandığını yetkililere bildirmekle,

sorumludur.

Madde 9

Üreticinin Sorumlulukları (2):

- Atıkların fabrika sınırları içinde tesis ve binalardan uzakta beton saha üzerine yerleştirilmiş sağlam, sızdırmaz, emniyetli ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun konteynırlar içerisinde geçici olarak muhafaza etmekle, konteynırların üzerinde tehlikeli atık ibaresine yer vermekle, depolanan maddenin miktarını ve depolama tarihini konteynırlar üzerinde belirtmekle, konteynırların hasar görmesi durumunda atıkları, aynı özellikleri taşıyan başka bir konteynıra aktarmakla, konteynırların devamlı kapalı kalmasını sağlamakla, atıklarını kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde geçici depolamakla sorumludur.

Bertarafçının Sorumlulukları

- Bakanlıktan Lisans almak ve lisans şartlarına göre çalışmak
- Yıllık yönetim planlarını Bakanlığa sunmak
- Tesise atığı kabul etmeden önce fiziksel ve kimyasal analiz yapmak
- Acil durum için eğitimli personel bulundurmak
- Atıkların taşınmasına ilişkin yükümlülükleri yerine getirmek
- Atık üreticisi ile yaşanan anlaşmazlıkları 15 gün içinde ÇOB'a bildirmek
- İşletmenin kapanması halinde kapanmadan 160 gün önce bildirmek
- Kütle Balans tablolarını yıllık olarak İl Müdürlüklerine sunmak ve 5 yıl süreyle saklamak

MEVCUT DURUM VE UYGULAMA

47%

8%

45%

- Geri Kazanılmış
- Yeniden Kullanılan
- Bertaraf Edilen

Toplam Tehlikeli Atık Miktarı: 1.12 Milyon ton/yıl
(TÜİK 2004)

YAKMA VE DEPOLAMA - MEVCUT DURUM

Lisanslı bertaraf tesisleri ve kapasiteleri

Firma Adı	Kapasite
İZAYDAŞ (depolama)*	160.000 ton/yıl (doluluk oranı %20)
İZAYDAŞ (Yakma)	35.000 ton/yıl
PETKİM (yakma)	17.500 ton/yıl
TÜPRAŞ (Yakma) (kendi atıkları için)	7.750 ton/yıl
ERDEMİR (depolama) (kendi atıkları için)	6.084 ton/yıl
İSKEN (depolama)* (kendi atıkları için)	11.000 ton/yıl

GENEL DURUM

Bakanlığımızdan Lisans almış işletmelerin sayısı

	Sayı
Ara Depolama Tesisi	2
Geri Kazanım Tesisi	
- Geçici Çalışma İzni	47
- Lisans	51
Ek Yakıt Kullanım Lisanslı Tesis	22
Tehlikeli Atık Taşıma Lisansı	
- Firma	219
- Araç	512

Veriler: Kasım 2007

GENEL DURUM

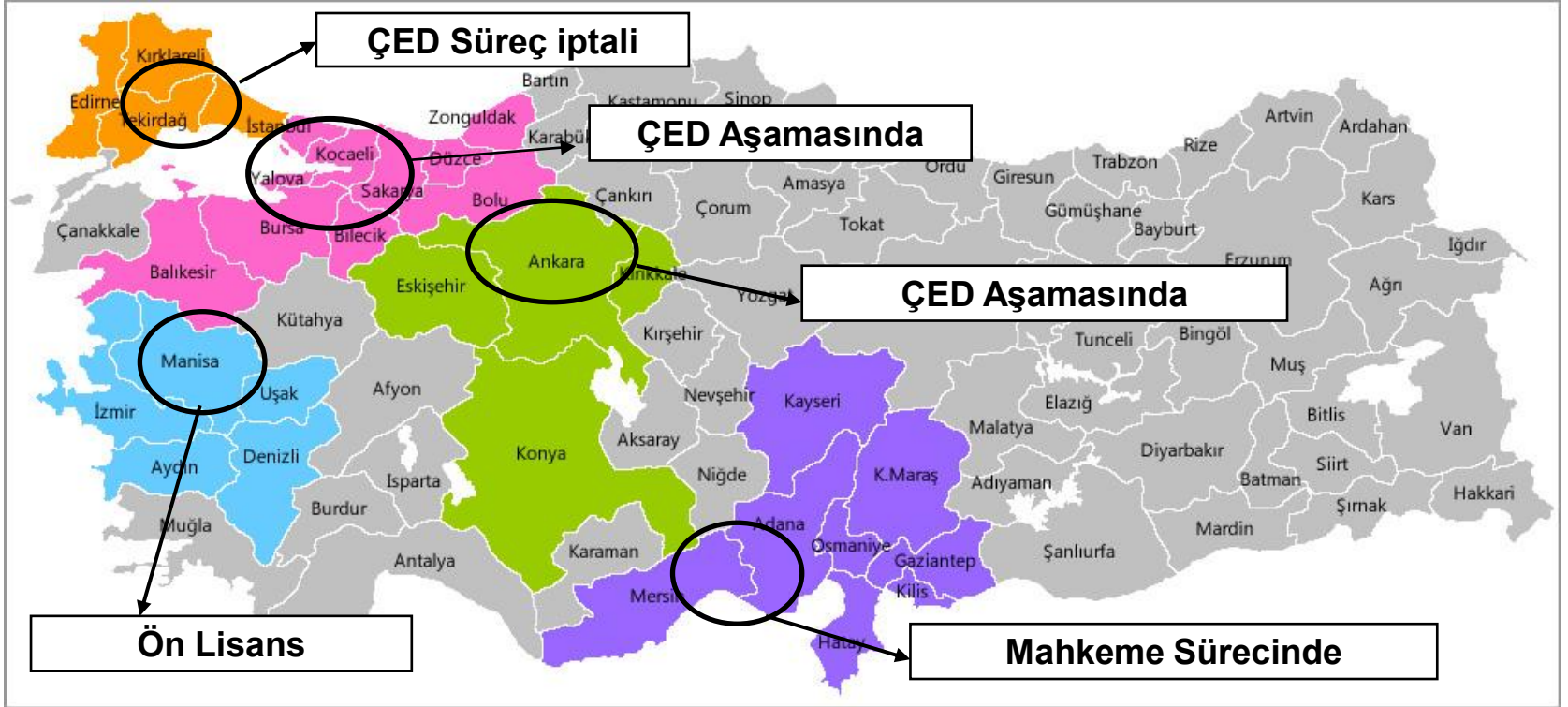
Lisanslı geri kazanım tesis sayısı ve toplam kapasiteler

Geri Kazanım Kodu	Lisanslı Tesis Sayısı	Toplam Kapasite (ton/yıl)
R1 (Enerji geri kazanımı)	22+1	527.460
R2 (Solvent geri kazanımı)	3	9.350
R3 (Solvent dışı organik madde ıslahı)	7	17.477
R4 (Metal ve bileşiklerinin ıslahı)	17	113.442
R5 (Anorganik Madde ıslahı)	4	1.955
R9 (Atık yağ rafinasyonu)	11	82.452
R11 (R1-R10 bakiye atıklarının geri kazanımı)	3	14.570
R12 (R1-R11 için ön işlem)	7	24.415
TOPLAM	75	791.121

Veriler: Haziran 2007

PLANLANAN ÇERÇEVESİNDE YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

*Entegre bertaraf tesislerinin bölgesel planlamaya göre kurulacağı yerler ve durumları
(2007)*

Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS)

T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI

TEHLİKELİ ATIK BEYAN SİSTEMİ

LIFE06 TCY/TR/000292

Tehlikeli Atık Beyan Sistemi (TABS) ile 2007 yılı içerisinde Türkiye’de oluşan tehlikeli atık miktarının illere göre ve atık türlerine göre çıkarılması amaçlanmıştır.

Bu amaçla verilerin toplanması süreci bitmiş ve değerlendirme süreci başlamıştır.

İLGİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.